

หน้าที่ทางปริศนาของอนุภาค “LE” ในภาษาม้งเขียว

นางสาว สมฤดี เดชอมร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-639-151-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DISCOURSE FUNCTIONS OF PARTICLE “LE” IN GREEN HMONG

Miss Somroedee Dech-amorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1997

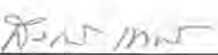
ISBN 974-639-151-8

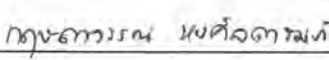
หัวข้อวิทยานิพนธ์ หน้าที่ทางปริเฉทของอนุภาค "LE" ในภาษาม้งเขียว
โดย นางสาว สมฤดี เดชอมร
ภาควิชา ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์คารมภ์

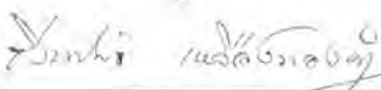
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์คารมภ์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมฤดี เดชอมร: หน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาค “LE” ในภาษาม้งเขียว

(DISCOURSE FUNCTIONS OF PARTICLE “LE” IN GREEN HMONG)

อ. ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ถาวรภักดิ์, 152 หน้า.

ISBN 974-639-151-8

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์ที่จะสำรวจและรวบรวมรูปและหน้าที่ต่างๆของอนุภาค LE ใน ปริจเฉทภาษาม้งเขียว ผู้วิจัยใช้แนวคิดสำคัญทางวัจนปฏิบัติศาสตร์/ปริจเฉท สองแนวคิดคือ วัจนกรรม และการเชื่อมความ ในการวิเคราะห์ หน้าที่หลักของ LE ที่พบในการศึกษานี้มีสองหน้าที่ ดังนี้ (1) LE¹ เป็นรูปเพิ่มน้ำหนักของถ้อยคำโดยปรากฏอยู่ในตำแหน่งท้ายถ้อยคำ LE¹ เกิดกับวัจนกรรมต่อไปนี้: การห้าม การเชิญชวน การถาม การปฏิเสธ การขอโทษ การขอบุคคล การตำหนิ การวิจารณ์หรือการแสดงความคิดเห็นของผู้พูด และการแสดงความรู้สึก กล่าวโดยทั่วไป หน้าที่หลักของ LE¹ เมื่อเกี่ยวข้องกับวัจนกรรม คือ ยืนยันเนื้อความในถ้อยคำ เพราะฉะนั้น อนุภาคนี้จึงปรากฏกับวัจนกรรมใดๆ ก็ได้ บ่อยครั้งผู้พูดใช้อนุภาคนี้เพียงเพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง งานวิจัยนี้ยังพบว่า LE¹ มีหลายรูปแปรและสามารถปรากฏกับอนุภาคลงท้ายอื่นๆ รูปแปรตามวรรณยุกต์ของ LE¹ ได้แก่ le, les, lej, leb และ lem (2) LE² เป็นรูปเชื่อมความในเรื่องเล่า อนุภาคนี้เกิดในตำแหน่งระหว่างประธานและกริยาหลักและเชื่อมอนุพากย์ตั้งแต่สองอนุพากย์ขึ้นไปให้เป็นประโยคความรวมหรือประโยคความซ้อนโดยแสดงความเป็นเหตุเป็นผลและลำดับเวลาของเหตุการณ์ ผู้วิจัยพบว่ารูปเชื่อมความ LE² มีรูปแปร ต่อไปนี้: le, xa le, ca le, ha le, has le และ ham le รูปแปรที่ปรากฏมากที่สุดสำหรับ LE¹ และ LE² คือ le

ภาควิชา ภาษาม้งเขียว
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๕๐

ลายมือชื่อนิสิต สมฤดี เดชอมร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา กฤษดาวรรณ หงส์ถาวรภักดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม -

C710975 : MAJOR LINGUISTICS
KEY WORD: PARTICLE/ SPEECH ACT/ COHESION/ GREEN HMONG

SOMROEDEE DECH-AMORN: DISCOURSE FUNCTIONS OF PARTICLE "LE" IN
GREEN HMONG. THESIS ADVISER: ASST. PROF. KRISADAWAN HONGLADAROM,
PH.D. 152 PP. ISBN 974-639-151-8

This study aims at investigating and collecting the various forms and functions of the particle "LE" in Green Hmong discourse. The analysis is based on two important pragmatic/ discourse concepts of speech act and cohesion. Two major functions of LE are found. (1) LE¹ is a marker which increases the illocutionary force of the utterance. As a final particle, it occurs with the following speech acts: forbidding, inviting, questioning, denial, apologizing, thanking, blaming, criticizing/ expressing the speaker's opinion and expressing the speaker's feeling. Generally speaking, the major function of LE¹ when dealing with speech act is to assert the propositional content of the utterance. Therefore, this particle can occur with any speech acts. Often times it is used simply for calling the hearer's attention. It is also found that LE¹ has many variants and can occur with several other utterance final particles. The tonal variants of LE¹ include *le*, *les*, *lej*, *leb* and *lem*. (2) LE² is a cohesion marker in a narrative. This particle appears between the subject and the main verb. Linking two or more clauses in a compound or a complex sentence, it indicates cause and effect as well as temporal sequencing of an event. It is found that the cohesion marker LE² has the following variants: *le*, *xa le*, *ca le*, *ha le*, *has le* and *ham le*. *le* is the most common variant for both LE¹ and LE².

ภาควิชา..... ภาษาส่าฮง

สาขาวิชา..... ภาษาส่าฮง

ปีการศึกษา..... ๒54๐

ลายมือชื่อนิสิต..... ส้มกดี เดชอมน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... กฤษดาวัฒน นพสุวรรณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดาพรรณ หงส์ศตารมภ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อแนะนำแนวทางและกรอบในการศึกษา ตลอดจนวิธีการนำเสนอ พร้อมทั้งตรวจตราดูแล เอาใจใส่และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้คำแนะนำและแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และยังคงกรุณาช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยการติดต่อหาผู้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา ผู้ได้ให้คำแนะนำและแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณทรงวิทย์ เชื้อมสกุล แห่งสถาบันวิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างสูง ที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณเน้ง แซ่เต๋า ผู้ช่วยทางด้านภาษา และคุณลุงมั่ง แซ่เต๋า คุณลุงหีบ แซ่หาง ผู้บอกภาษาหลักแห่งหมู่บ้านผาปู้จอม จังหวัดเชียงใหม่ ขอขอบคุณ คุณกุ แซ่หาญ ผู้ช่วยทางด้านภาษา แห่งหมู่บ้านเจดีย์โคะ จังหวัดตาก ผู้วิจัยขอขอบคุณ ชาวบ้านผาปู้จอมจังหวัดเชียงใหม่และชาวบ้านเจดีย์โคะ จังหวัดตาก ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณเกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ ผู้ช่วยเหลือหาผู้บอกภาษาให้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณโยธิน เพชรศิริรัตน์ ผู้บอกภาษาและผู้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ขอขอบคุณ คุณภุชงค์ แซ่โง้ง และคุณเกี้ยว แซ่โง้ง ผู้บอกภาษาที่กรุงเทพฯ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณคชังค์ จรรยารุ่งโรจน์ ผู้คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณธิดิ สุวรรณทัต และคุณณณวัฒน์ ลิ้มปีศลปี ผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณนิรันดร์ จิตเที่ยง และคุณส้ออน ชัยลือชา ผู้ช่วยเหลือเป็นธุระในการพิมพ์วิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณน้องทุกคนในครอบครัวที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจรวมทั้งเพื่อนๆที่คอยเป็นห่วงเป็นใยตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ผู้สอนให้เห็นคุณค่าของการศึกษา ผู้คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนทุกด้าน ด้วยความรักและความห่วงใยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตารางและแผนภูมิ.....	ฅ
อักษรย่อ.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	1.2 สมมติฐานของปัญหา.....	4
	1.3 วัตถุประสงค์.....	4
	1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
	1.5 กรอบมโนทัศน์และแนวทางในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล.....	5
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
	1.7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	7
	1.8 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ทำวิจัยภาคสนาม.....	12
	1.9 คำจำกัดความศัพท์.....	16
2	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาม้งเจิว.....	23
	2.1 ตระกูลภาษา.....	23
	2.2 ระบบเสียงและระบบการเขียนที่ใช้อักษรโรมัน.....	24
	2.3 โครงสร้างคำ.....	29
	2.4 ระบบไวยากรณ์.....	31

3	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	42
	3.1 อนุภาคในภาษาม้ง.....	42
	3.2 อนุภาคในภาษาไทย.....	64
	3.3 สรุป.....	70
4	หน้าที่ของ <i>le</i> ที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรม.....	72
	4.1 หน้าที่ในการเสริมความหมายให้กับวัจนกรรมของ <i>le</i>	76
	4.2 <i>le</i> กับการปรากฏร่วมกับอนุภาคลงท้ายอื่นๆ.....	101
	4.3 รูปแปรของ <i>le</i>	104
	4.4 สรุป.....	106
5	หน้าที่ของ <i>le</i> ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมความ.....	108
	5.1 หน้าที่ในการเชื่อมความของ <i>le</i>	109
	5.2 การเปรียบเทียบ <i>le</i> กับอนุภาคอื่นๆ.....	127
	5.3 สรุป.....	131
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ.....	133
	6.1 สรุปผลการวิจัย.....	133
	6.2 อภิปรายผล.....	137
	6.3 ข้อเสนอแนะ.....	139
	รายการอ้างอิง.....	140
	ภาคผนวก.....	143
	ประวัติผู้เขียน.....	152

สารบัญตารางและแผนภูมิ

	หน้า
ตารางที่ 1 ระบบพยัญชนะและอักษรแทนเสียงพยัญชนะ.....	26
ตารางที่ 2 ระบบสระและอักษรแทนเสียงสระ.....	27
ตารางที่ 3 อนุภาคในภาษาม้งเขียว.....	47
ตารางที่ 4 รูปและหน้าที่ทางปริจเฉทของอนุภาค le.....	136
แผนภูมิที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอนุภาคย์ในปริจเฉท.....	112
แผนภูมิที่ 2 องค์ประกอบของปริจเฉทเรื่องเล่า.....	129

อักษรย่อ

อักษรย่อที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้

กล.ดร.	การณัฏักษณ์ คำรองอยู่
กล.สบ.	การณัฏักษณ์ เสร็จสมบูรณ์
กล.พส.	การณัฏักษณ์ เพิ่งเสร็จสิ้น
กล.ตน.	การณัฏักษณ์ ต่อเนื่อง
จข.	คำแสดงความเป็นเจ้าของ
ชฉ.	ชื่อเฉพาะ
ถ.	คำถาม
ป.	คำปฏิเสธ
ลฉ.	คำลักษณนาม
อก.	อนุภาค
1-อ	สรรพนามเอกพจน์ บุรุษที่ 1
1-ท	สรรพนามทวิพจน์ บุรุษที่ 1
1-พ	สรรพนามพหูพจน์ บุรุษที่ 1
2-อ	สรรพนามเอกพจน์ บุรุษที่ 2
2-ท	สรรพนามทวิพจน์ บุรุษที่ 2
2-พ	สรรพนามพหูพจน์ บุรุษที่ 2
3-อ	สรรพนามเอกพจน์ บุรุษที่ 3
3-พ	สรรพนามพหูพจน์ บุรุษที่ 3
มพ.กท.	ภาษาม้งที่ได้จากกรุงเทพฯ
มพ.ชม.	ภาษาม้งที่ได้จากเชียงใหม่
มข.	ภาษาม้งที่ได้จากเอกสารภาษาเขียน